

İSKOÇYA'DA YABANA DÖNÜŞ

BACK TO THE WILD
IN SCOTLAND

YAZI / STORY Johan Augustin

FOTOĞRAF / PHOTO Johan Augustin

İSKOÇLAR YEREL YABAN HAYATINI YENİDEN HAREKETLENDİRMEK İSTİYOR. BU BAĞLAMDA, NESLİ TÜKENME TEHLİKESİYLE KARŞI KARŞIYA OLAN TÜRLER İÇİN ÇEŞİTLİ İMKANLAR ÜRETİLDİ. KUNDUZ VE DENİZ KARTALI GİBİ HAYVANLARIN DÖNÜŞÜNÜ DE SAĞLAYAN BU ÇALIŞMALAR ÜLKENİN SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM POTANSİYELİNE DE KATKIDA BULUNUYOR.

THE LOCALS IN SCOTLAND WANT THEIR WILDERNESS BACK. IN THIS REGARD, MANY MEASURES HAVE BEEN TAKEN TO GIVE EXTINCT SPECIES A SECOND CHANCE, RESULTING IN THE COMEBACK OF ANIMALS SUCH AS BEAVERS AND SEA EAGLES, AND A BOOST IN THE COUNTRY'S SUSTAINABLE TOURISM POTENTIAL.

“Deniz kartalları ve altın kartallar olmasa ben de burada olmazdım. Turistlerin çoğu onlar için geliyor.” diyor Sue Morgan. Kendisi Craigrowan Bed & Breakfast’ın işletmecisi ve hayatının büyük bir bölümünü İskoçya’nın batı kıyısındaki Mull Adası’nın el değmemiş yaban doğasında geçirmiş. Adanın kucak açtığı yaban hayatıyla sürdürülebilir bir yaşam kurmuş kendine. Deniz kartalı olarak da bilinen beyaz kuyruklu kartalın İskoçya’ya dönüşü bir başarı hikâyesi olarak anlatılıyor sık sık. Bu tür 1800’lerde İngiltere’de acımasızca avlanmış, son deniz kartalı da 1918’de vurulmuştu. 1970’lerin ortalarında bir dişi bir de erkek Norveçli deniz kartalı Mull’un kuzeybatısındaki Rum Adası’na yerleştirildi. Bugünse yaklaşık 100 çift büyüleyici yırtıcı kuş İskoçya semalarında süzülüyor.

Kartallar adaya sayısız turist getirerek ekonomik bir gelir kaynağı oluşturdular. Upuzun objektifleriyle kuş gözlemcileri karla kaplı zirvelerin arasındaki vadiye açılan dolambaçlı yol boyunca sıralanıyor. “Kartal Vadisi” olarak anılan bu bölge isminin hakkını veriyor. “Burası hayvanat bahçesi gibi.” diyor bir kuşbilimci, havada akrobatik hareketler yapan iki deniz kartalını işaret ederek. Bu uçuş bir tür göz boyama stratejisi; yaklaşan altın kartalı kendi bölgelerinden uzak tutmak ve tepenin sahibinin kim olduğunu göstermek istiyorlar. Kuşbilimci hâlimden memnun görünüyor: “Artık deniz kartalları İskoçya’da kalıcı gibi...”

“I would not be here if it weren’t for the sea eagles and golden eagles. They clearly attract tourists,” Sue Morgan explains. She runs Craigrowan Bed & Breakfast and has lived in the pristine wilderness of the Isle of Mull, on Scotland’s west coast, for most of her life. She makes a sustainable living with the aid of the wildlife supported by the island. The comeback of the white tailed eagle, which is the biggest bird of prey in Britain, is often described as a success story. The species was hunted mercilessly in Britain in the 1800s and the last sea eagle was shot in 1918. In the mid-1970s a couple of Norwegian sea eagles were put back in the Isle of Rum, northwest of Mull. Now approximately 100 pairs of sea eagles steadily walk the grounds of Scotland.

The eagles bring scores of tourists and their money to the island. Bird-watchers with long zoom lenses stand along the winding road leading into a valley between some snow-capped peaks. The area is called “Eagle Alley” and lives up to its name. “It’s like a zoo here,” an ornithologist shouts and points at two sea eagles making acrobatic dives through the air. The flight performance apparently is for showing off: to keep an approaching golden eagle off the sea eagles’ territory and to show who the real king of the hill is. The ornithologist seems content: “This time the sea eagles are in Scotland for good.”

More than 53,000 companies have INVESTED IN TURKEY

how about you?

average annual real GDP growth rate
5.6%
2003-2016

13th largest economy in the world
GDP at PPP prices, 2016

University graduates
800,000
per year

average annual real GDP growth rate forecast in OECD
4.9%
2015-2025

\$857 billion of GDP at current prices

Population
79.8 million
with half under the age of 31

Kunduzların Dönüşü

Geçmişte Avrupa'da özellikle eti ve postu için avlanan, bu anlamda en çok zarar gören hayvanlardan olan kunduzlar İskoçya'da 400 yıl önce yok oldu. Doğanın korunmasına büyük önem veren Paul ve Louise Ramsay, iki Avrupa kunduzunu İskoçya'nın Highlands bölgesinin sınırındaki Bamff Estate adlı özel mülke 2002'de getirdi. Mülkiyetin yaygınlaştığı sulak arazide yaklaşık 20 kunduz yaşıyor; gerek turistler gerek yerli halk bu sevimli hayvanları görmek için buraya akın ediyor.

Paul Ramsey bize kunduz arazisini gezdiriyor. Çayın ve kemirilmiş her boydan ağacın ortasında inşa edilmiş barajlar ve barınaklar; tam anlamıyla "doğanın peyzaj mimarları tarafından" oluşturularak dönüştürülmüş yerler. "Selleri kontrol altında tutup karbon yutakları oluşturarak biyoçeşitliliği arttırıyorlar. Bunun olumlu etkilerini kuşlarda ve su samurlarında görebiliyoruz." diyor Paul Ramsey ve ekliyor: "Avrupa'da sulak alanlar yok olmuştu. Kunduzlar bu alanları yeniden kazanmanın en iyi yolu."

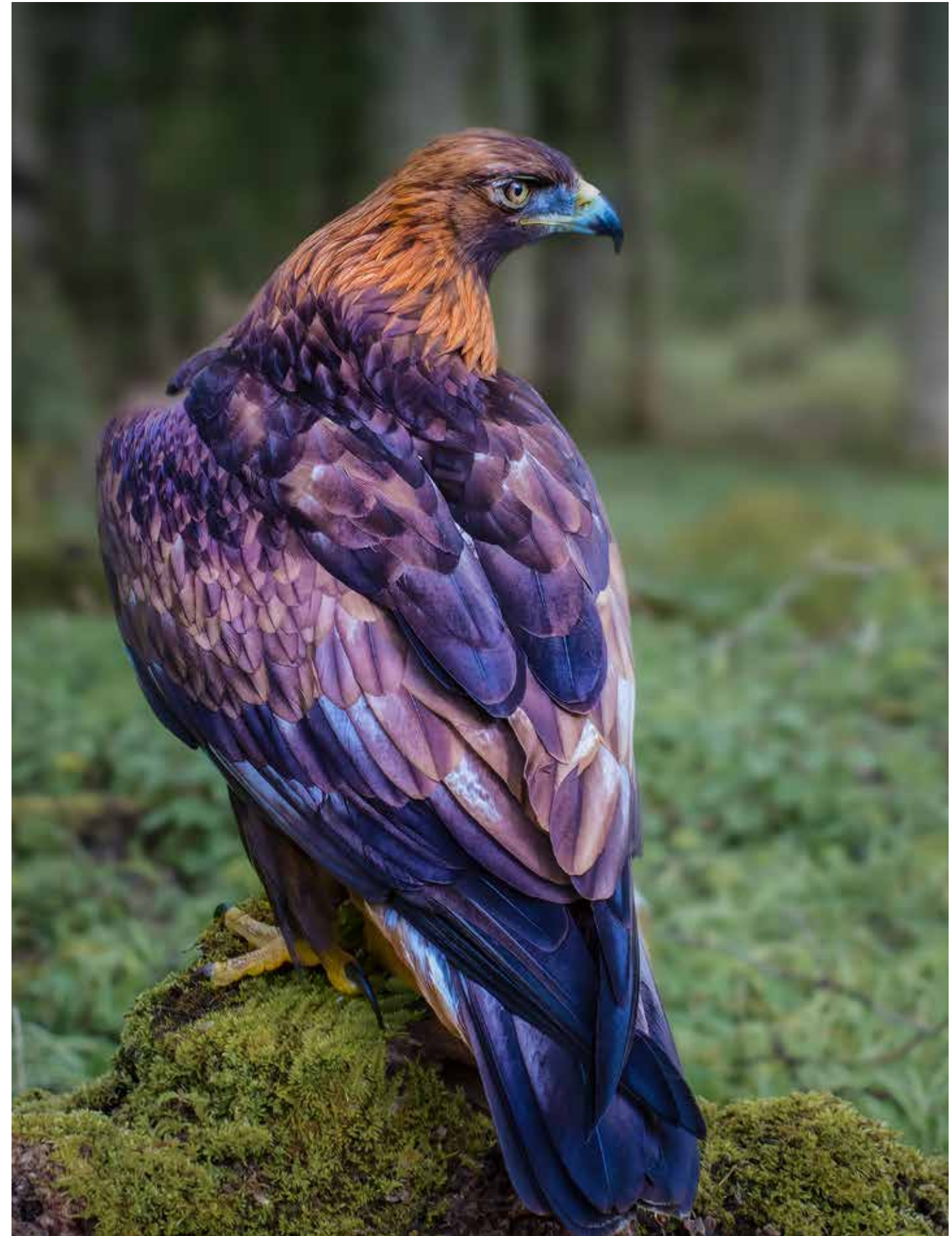
“Deniz kartalları ve altın kartallar olmasa ben de burada olmazdım.”

“I would not be here if it weren't for the sea eagles and golden eagles.”

The Return of the Beavers

Formerly one of the most hunted animals in Europe, beavers were killed for their meat and fur, and vanished from Scotland 400 years ago. In 2002, two European beavers were reintroduced on Bamff Estate, a privately owned property on the edge of the Scottish Highlands by Paul and Louise Ramsay, who both are involved in nature conservation. Currently there are about 20 beavers spread throughout the wetlands on their property, which tourists and locals come to spot.

Paul Ramsey shows us his beaver territory: gnawed tree trunks in varying sizes, dams and lodges built in the middle of a creek, an area, which has been transformed by "nature's own landscape architects." "They control floods, create carbon sinks and increase biodiversity; we see benefits for the birdlife and otters," Paul Ramsey says. "Europe has lost its wetlands. Beavers are a great way to recover them."

Büyük Resim

Birçok insan Highlands'ı örten sonsuz yeşil tepelerin ve Birleşik Krallık'ın büyük bir bölümünün güzel, doğal olduğunu düşünebilir. Bir zamanlar burayı mesken tutan uzun ağaçlar tarım ve ekonomik büyüme için feda edilince ayı, kurt ve vaşak gibi büyük hayvanlar da yok oldu. Ülke, dünyada yırtıcı hayvanların en az bulunduğu yerlerden biri hâline geldi. Rewilding Britain adlı kuruluş bu soruna bir çözüm bulmaya gayret ediyor. "Doğal dengeyi yeniden kuracak ana türlerin buraya tekrar yerleşmesini istiyoruz." diyor kuruluşun İskoçya Direktörü David Balharry ve İskoçya'nın belli kesimlerindeki geyik popülasyonunun kontrolden çıktığını, bu durumun da bitki örtüsünün yeniden canlanmasını engellediğini söylüyor.

A Bigger Picture

Many may perceive the endless green hills that cover the Scottish Highlands and much of Britain as beautiful and natural. In fact, the forests that once stood tall here had to give way for agriculture and economic growth, and large animals like bears, wolves and lynx were exterminated. The country is one of few in the world that lacks top predators. The organization Rewilding Britain is trying to change that. "We want to reintroduce key species, which will manage the natural balance," says the head of Rewilding Britain in Scotland David Balharry and explains that the deer populations in parts of Scotland are growing out of control and limit the regrowth of vegetation.

Istanbul

Home to world's best brands

Global Blue enhances Tax Free Shopping experience for Globe Shoppers together with world's best brands since 1980. Visit Istanbul for an ultimate shopping spree.

A. LANGE & SÖHNE
GLASHÜTTE I/SA

ARMANI / ISTANBUL

BEYMEN

BOUCHERON
PARIS

Christian
Louboutin

DESA

IPEKYOL

KEMAL TANCA

MACHKA

OFFICINE
PANERAI

ROLEX

Sponza
SINCE 1906

TOD'S

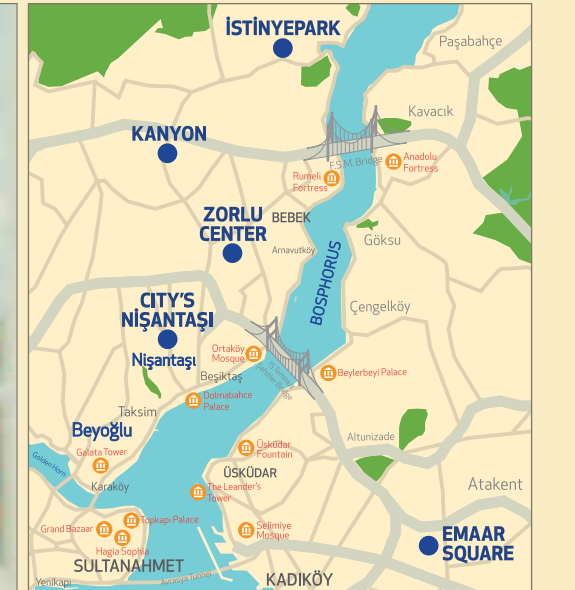
TWIST

VAKKO

Van Cleef & Arpels

Global Blue
SHOP TAX FREE
globalblue.com

1700'lerin ortalarından bu yana Highlands'te hiç kurt görülmemiş ama bu durum yakında değişecek gibi duruyor. İskoçya'nın kuzeydoğusunda yer alan ve 90 kilometrekareden büyük bir alana yayılan özel arazi Alladale Wilderness Reserve'ün sahibi Paul Lister, İngiliz bir hayırsever. Yerel ağaçları yeniden dikip boz ayı ve kurt gibi ana yırtıcıları bölgeye tekrar getirerek araziye eski günlerine döndürmeye çalışıyor. Ekoturistleri de tekrar bölgeye çekiyor aynı zamanda.

Engelibeli yolda ilerleyen arazi aracını bir alageyik sürüsü dikkatle izliyor. Rezervdeki kapalı alanlar ağaçları geyiklerden koruyor. Alladale Wilderness Reserve'ü işleten Innes MacNeil ileride ana yırtıcıları ağırlayacak büyük kapalı alanların da olmasını umuyor. "Herkes yaban hayatını ve doğayı yeniden inşa etmekten bahsediyor. Bu yıl bu bölgeye ana yırtıcıları yerleştirmesi için hükümete baskı yapacağız." diyerek sohbeti noktılıyor MacNeil.

Wolfs have not been sighted in the Highlands since the mid-1700s but this might soon change. At Alladale Wilderness Reserve, a private land covering more than 90 square kilometers in the northeast of Scotland, the owner, English philanthropist Paul Lister, wants to recreate the landscape through replanting native trees and reintroducing top predators like brown bears and wolfs. At the same time, he wants to attract eco tourists.

A flock of red deer cautiously watch the Land Rover as it approaches them on the bumpy path. Enclosed areas in the reserve are protecting tree plants from the deer. Soon there will be huge enclosures holding top predators as well, hopes Innes MacNeil, who is manager at Alladale Wilderness Reserve. "Everyone talks about rewilding nowadays," he says. "This year we will push the government further to be able to set out top predators in this area."

A STAR ALLIANCE MEMBER

20 YEARS

WIDEN YOUR
WORLD

TURKISH
AIRLINES

A DREAMY ISLAND: PHUKET

FLIGHTS STARTING FROM
THE 17TH OF JULY

TURKISHAIRLINES.COM